

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра освітньої політики

**ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
ОСВІТНІЙ ПАЗЛ: ЯК ПОЄДНАТИ ПЛАНУВАННЯ, УРОК,
ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики
(протокол №5 від 18.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри

Галина ЛОЇК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою
(протокол №4 від 04.06.2026р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТ

Розробники: Доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка педагогічних наук Барна М.М.

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей вчителів базової школи у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29.08.2024 №1225 та удосконалення компетентностей керівників закладу загальної середньої освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ № 904 від 12.10.2022 р.).

Термін дії програми: з 01.07.2026 – 01.07.2031 р.

Рецензент: Лоїк Г.Б., завідувачка кафедри освітньої політики КЗ ЛОР ЛОППО, кандидат педагогічних наук, доцент.

Прецель О.І., директорка Підгородецького ЗЗСО I–III ступенів Сколівської міської ради.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Сучасний етап розвитку освіти в Україні, що базується на принципах Нової української школи, вимагає від педагога не лише глибоких предметних знань, а й здатності бути гнучким архітектором освітнього процесу. Сьогодні вчитель щодня стикається з викликом: календарно-тематичне планування існує як формальна вимога, а реальний урок — як автономна подія, відірвана від системи оцінювання та зворотного зв'язку. Така роз'єднаність компонентів освітньої діяльності знижує ефективність навчання, перевантажує педагога та нівелює можливості для розвитку компетентностей учнів.

Актуальність курсу зумовлена необхідністю цілісного переосмислення професійної діяльності вчителя. У фокусі програми — перехід від механічного виконання навчальної програми до свідомого педагогічного дизайну. Особливої ваги набуває впровадження методів «зворотного дизайну», які дозволяють змістити акцент з викладання на результати навчання, забезпечуючи логічну наступність між тим, що ми плануємо, як ми це реалізуємо на уроці та за допомогою яких інструментів оцінюємо поступ учня.

Програма спрямована на вдосконалення професійних компетентностей педагогів у сфері системного планування та моделювання сучасного уроку. Вона покликана допомогти вчителям опанувати практичні інструменти для структурування власної діяльності, оптимізації робочого часу та створення цілісного, зрозумілого і прозорого освітнього середовища для учнів.

Цільова група: педагогічні працівники.

Обсяг(тривалість) : 15 годин / 0,5 кредита ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних і керівних кадрів закладів загальної середньої освіти в контексті реформування української школи спрямований на надання слухачам курсів (керівникам і вчителям) інструментів та практичних рішень для моделювання ефективного освітнього процесу, що забезпечує високі результати навчання та гармонійний розвиток учнів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечувати інтеграцію змісту навчання та ключових компетентностей;
- опанувати інструментарій «зворотного дизайну» (Backward Design): навчитися вибудовувати логічну архітектуру уроку, де цілі навчання визначають вибір методів діяльності учнів та форм оцінювання, забезпечуючи високу ефективність кожного етапу заняття;
- розвинути навички педагогічного моніторингу: навчитися здійснювати якісне спостереження за навчальним процесом, розрізняючи позиції «контролера» та «партнера», а також використовувати дані моніторингу для швидкого коригування стратегій викладання в режимі реального часу;
- трансформувати культуру оцінювання: відмовитися від сприйняття оцінювання як суто контролюю-діагностичного інструменту на користь формувального підходу, що дозволяє надавати учням конструктивний зворотний зв'язок та підтримувати їхню навчальну мотивацію;
- зміцнити рефлексивну практику: сформувати навички самоаналізу та професійної рефлексії, необхідні для постійного вдосконалення якості освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- предметно-методична;
- компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства;
- прогностична;
- організаційна;
- оцінювально-аналітична.

Очікувані результати навчання:

- вміє узгоджувати різні рівні планування (календарно-тематичне, поурочне) із загальними та обов'язковими результатами навчання;
- розрізняє контроль і супровід педагогічного спостереження для інтерпретації побаченого і надає партнерський зворотній зв'язок .

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за 50-бальною системою.

Практичне завдання – 40 балів, підсумкове тестування (10 запитань), кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 15 годин / 0,5 кредита ЄКТС.

Вартість: 325 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з двох модулів та чотирьох взаємопов'язаних тем. Після опрацювання модулів передбачено виконання практичних робіт. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники 50 балів. Прохідний бал – 25. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 15 год, з них 3 год – лекційні заняття, 8 год – практична робота, 3 год – самостійна робота, 1 год – контрольні заходи.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назва теми	Кількість годин			
	Теоретич на складова	Практич на складова	Самос тійна робота	Разом
Модуль 1. Педагогічний дизайн: від програми до логіки уроку				
Організаційно-мотиваційне заняття		1		1
Тема 1.1. Навіщо і як ми плануємо: календарно-тематичне і поурочне планування	1			1
Тема 1.2. Урок за методом зворотного дизайну, як логічне продовження планування		2	2	4
Разом за модулем:	1	3	2	6
Модуль 2. Оцінювання та моніторинг: зворотний зв'язок у партнерстві				
Тема 2.1. Інтеграція оцінювання в структуру сучасного уроку	1	2	1	4
Тема 2.2. Контроль чи партнерство: що і як спостерігати під час уроку	1	3		4
Разом за модулем:	2	5	1	8
Контрольні заходи (тестування)			1	1
Всього:	3	8	4	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Педагогічний дизайн: від програми до логіки уроку

Тема 1.1. Навіщо і як ми плануємо: календарно-тематичне і поурочне планування.

Планування через призму компетентностей. Від цілей навчальної програми до уроку: як виокремити головне.

Тема 1.2. Урок за методом зворотного дизайну, як логічне продовження планування

Як зробити урок логічним продовженням календарно-тематичного планування. Зв'язок між діяльністю учнів та очікуваними результатами.

Модуль 2. Оцінювання та моніторинг: зворотний зв'язок у партнерстві.

Тема 2.1. Інтеграція оцінювання в структуру сучасного уроку

Оцінювання – зворотний зв'язок, а не діагноз. Приклади інструментів формувального та підсумкового оцінювання. Роль зворотного зв'язку у підвищенні навчальної мотивації та впевненості учня. Критеріальний підхід до оцінювання як спосіб зробити вимоги прозорими.

Тема 2.2. Контроль чи партнерство: що і як спостерігати під час уроку

Як моніторити ефективно. Фокусування уваги: на що саме важливо звертати увагу під час уроку (залученість учнів, розуміння ними завдань, динаміка роботи). Як використовувати дані моніторингу для швидкого коригування власної викладацької стратегії (якщо учні не розуміють — як змінити підхід «тут і зараз»).

Контрольні заходи (тестування). Підсумкове тестування

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань.

Кейс №1: «Від змісту — до результату»

Ситуація: Педагог готується до розділу «Вивчення природи» (або іншої теми за фахом). У календарному плані розділ виглядає як перелік 10 параграфів. Педагог відчуває, що учні просто «проходять» матеріал, не розуміючи його практичної цінності.

- **Завдання:** Спробуйте деконструювати цей розділ. Визначте **три головні компетентності** (наприклад: «вміння проводити спостереження», «вміння пояснювати явища», «вміння безпечно поводитися з інструментами»), які учень має опанувати.
- **Результат:** Переформатування календарного плану: від «тема уроку — назва параграфа» до «тема уроку — очікуваний результат у дії».

Кейс №2: «Спроектуй шлях, а не урок»

Ситуація: Педагог має провести урок на тему, яка зазвичай видається учням складною або нудною (наприклад, граматичне правило або абстрактна математична формула).

- **Завдання:** Застосуйте зворотний дизайн.
- 1. Як виглядатиме робота учня (продукт), яка доводить, що він зрозумів тему? (наприклад, учень не просто знає правило, а створює алгоритм його застосування).

2. Які кроки (діяльність) на уроці приведуть учня до цього продукту?
- **Результат:** Розроблений сценарій уроку, де активність учнів (пошук, перевірка, дискусія) передуює поясненню вчителя.

Кейс №3: «Мистецтво зворотного зв'язку»

Ситуація: Під час виконання групового проекту учні працюють у різному темпі. Педагог бачить, що одна група застрягла на етапі планування, а інша — вже припустилася помилок у виконанні завдання.

- **Завдання:** Розробіть **3 типи зворотного зв'язку** для різних стадій виконання завдання:
 1. Для тих, хто не може почати (скеровуючі запитання).
 2. Для тих, хто помилився (як вказати на помилку, не даючи готової відповіді).
 3. Для тих, хто закінчив (завдання на поглиблення/рефлексію).
- **Результат:** Пакет конструктивних фраз та прийомів формувального оцінювання, що не травмують учня, а скеровують його до кращого результату.

Кейс №4: «Партнерство замість контролю»

Ситуація: Педагог спостерігає за уроком колеги (або аналізує свій запис уроку). Замість того, щоб шукати недоліки (хто шумить, хто не пише), потрібно оцінити «ефективність навчання».

- **Завдання:** Складіть карту спостереження, де замість пункту «Дисципліна» будуть такі критерії:
 - «Як часто учні ставлять запитання?»
 - «Чи розуміють учні, на якому етапі досягнення мети вони знаходяться?»
 - «Як вчитель реагує на неправильну відповідь?»
- **Результат:** Чек-лист моніторингу, який допомагає побачити не «поведінку» учнів, а якість їхньої навчальної діяльності та рівень підтримки з боку вчителя.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. У чому полягає принципова різниця між оцінюванням *навчання* (summative) та оцінюванням *для навчання* (formative)?
2. Які ризики виникають, якщо ці два підходи змішувати або використовувати незбалансовано?
3. Які техніки формувального оцінювання є найбільш ефективними для вашого предмету (або вікової категорії учнів) і чому?
4. Спробуйте класифікувати ці інструменти за критеріями: «швидкість застосування», «рівень залучення учнів» та «інформативність для вчителя».
5. Якими є характеристики якісного зворотного зв'язку, що стимулює розвиток дитини? Проаналізуйте власні типові зауваження в зошитах або під час усних відповідей: чи містять вони вказівку на наступний крок (що саме учень має зробити, щоб покращити результат)?
6. Як змінити ставлення учнів до власної помилки на уроці, перетворюючи її з «невдачі» на «точку росту»?
7. Які прийоми дозволяють учням не боятися відповідати неправильно, а використовувати це як ресурс для глибшого розуміння теми?

8. Як побудувати процес підсумкового оцінювання так, щоб він був прозорим і зрозумілим для учнів?
9. Як залучити учнів до процесу розробки критеріїв оцінювання (рубрик), щоб вони несли відповідальність за власний освітній результат?
10. Як перетворити результати оцінювання на "дорожню карту" для подальшої роботи, а не на фінальний звіт.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.
2. Концепція «Нова українська школа»: стратегія реформування середньої освіти до 2029 року.
3. Вільгінс, Дж., Мактай, Д. Дизайн навчання: як спроектувати урок, що працює. (Адаптовано за методикою «Understanding by Design»).
4. Коваль, Т. І., Скворцова, С. О. Формувальне оцінювання: інструменти та технології: навчально-методичний посібник для педагогів.
5. Наказ МОН України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».
6. Петровська, Н. Педагогічний дизайн сучасного уроку: від планування до результату. — Київ: Видавництво «Шкільний світ», 2025.
7. Терешук, С. І. Організація освітнього процесу в умовах компетентнісного підходу: методичний поради́ник. — Львів: ЛОППО, 2026.
8. Хетті, Джон. Як навчати ефективно: стратегії, що базуються на доказовій педагогіці. (Переклад розділів щодо впливу зворотного зв'язку на результати навчання).
9. Шульга, І. Формувальне оцінювання в НУШ: від теорії до практики. Методичні рекомендації для вчителів. — Київ, 2024.